

HANGYA

Tilos

a „Hangya“-boltban hitelezni, tilos áruértékesítéséből befolyt pénzeket másra, mint a központnál megrendelendő újabb árubeszerzésre fordítani.

Indokolni ezen tilalmat talán felesleges is, hisz gyakori felhívásainkból minden igazi szövetkezeti vezetőknek tudnia kell, hogy gazdasági viszonyaink jelenlegi rendkívüli nehézségei közt, — amit különösen a pénzhányból származó megkötöttség tesz szinte elviselhetetlenné, — a központi árubeszerzés csak készpénz mellett történhetik. Ilyen körülmények mellett a központ csak úgy tehet eleget a szövetkezetek áruellátásáról eredő feladatának, ha a szövetkezetek állandóan és rendszeresen átutalják az árusításból befolyó összegeket újabb rendelményeik fedezetéül. Ha azonban a központtal szemben állandóan tartozásban vannak, megbénítják a központ működését s lehetetlenné teszik, hogy áru raktárait kellőképpen felszerelhesse. Hátrálékban vannak pedig azon szövetkezetek, melyeknél még mindig hitelre adnak ki árut a tagoknak s csak hónapok múlva kapják meg az áru értékét.

Európa összes szövetkezetei valósággal vészkiáltásokkal ébresztetik és figyelmeztetik tagjaikat a szövetkezetek anyagi erejének gyarapítására s nálunk még mindig akadnak szövetkezeti vezetők, akik a régi boldog időkben képzelik magukat, mikor a bolti hitel még megengedhető volt. Az áruhitelt még most is fentartó szövetkezetek naponként vért csapolnak a szövetkezeti szervezet testéből s ennek következtében a végelgyengülés felé sodorják. Aki most — amikor az árubeszerzéshez szükséges pénzt csak nagy nehezen és nagyon drágán lehet megszerezni — még mindig hitelbe vásárol, a szövetkezeti szervezetünk viharral dacoló hajóján szumódjára fúr lyukat és önző módon annak elsüllyedését dolgozza a helyett, hogy készpénz vásárlásaival a fejlődést segítené elő.

Ezen megfontolások minden szövetkezeti harcosnak lelkiismereti kérdésévé kell, hogy tegyék a készpénzmelletti vásárlást, mert amint minden vállalatnak, úgy a szövetkezeteknek is pénzre van szükségük, hogy működésüket a tagok igényeihez mértén fejthessék ki.

Tilos másodsor az áruértékesítésből befolyt pénzeket az idegen tőkék és érdekek hizlálására fordítani oly módon,

hogy kénytelen okok, vagy látszólagos előnyök miatt árubeszerzést idegen cégektől eszközöljenek szövetkezeteink, mikor a központ áruraktáraival készen áll a szövetkezeti szükségletek teljes kielégítésére. A szövetkezeti tőkéknek ilyen elvonása rendeltetésük és feladatuk elől egyet jelent a szövetkezeti eszme egyenes megtagadásával, mert „szövetkezésben az erő“ gondolata és annak megvalósítása nem csak az egyénekre, a tagokra, hanem a szövetkezetekre is egyaránt kötelező. Ezt figyelmen kívül hagyó szövetkezetek nem csak a szövetkezeti erkölcsökkel, hanem mondhatjuk a szövetkezeti törvényekkel jutnak ellentétbe, mert a szövetkezetek cselekményei a szövetkezeti egység, az egész szervezetet és mozgalom szempontjából bírálandók el, mikor is népünk ítélőszéke elé kerül az összeség érdekét veszélyeztető cselekmény.

Ha a tilalomnak mindkét eset szövetkezeteink megszívlelik és az eszméhez méltó komoly intő jelnek tekintik, akkor biztosra vesszük, hogy szövetkezeti mozgalmunk nyugodtan haladhat a válságos idők tengerén a sziklák és örvények között a kitűzött cél felé s reméljük, hogy szerencsésen elérjük az évek óta keresett nyugalmas révpártot.

A gyógynövények gyűjtése.

A tavaszi szezon kezdetével ismételtelen felvetődik a gyógynövények gyűjtésének kérdése. Erdély vidékei rendkívül gazdagok a természet által nyújtott kincsekben, csak kiaknázásukra nem fordított kellő gond s így a gyógynövény gyűjtést és értékesítést sem karolva fel népünk ezideig kellőleg.

A mai gazdasági helyzet valósággal parancsolja gazda társadalmunknak, hogy e téren is javára igyekezzenek fordítani e természet nyújtotta előnyöket és miután vidékünk kaszálói, rétjei, erdei tele vannak értékes gyógynövényekkel, azoknak összegyűjtésével intenzíven foglalkozzon.

A Hangya szövetkezetekre is feladat vár e téren azáltal, hogy a gyógynövény gyűjtés előnyeit tagjaikkal megismertessék és azt megszervezzék, mert ezáltal is egy láncszemmel szorosabban fűzhetik magukhoz a vidék gazdatársadalmát.

Központunk gazdasági munkaprogramjába a gyógynövény értékesítését

is felvette, azonban eredményt csak a szövetkezetek támogató munkálkodásával tudunk elérni. Hisszük, hogy miként megelőző munkáinkban, úgy a gyógynövény gyűjtésben is, tagjaink támogatni fognak annál is inkább, mivel elsősorban kigazdáink érdekeit kívánjuk ezzel előmozdítani.

Felkérjük ezért szövetkezeteink vezetőit, hogy a tagok körében indítsanak propagandát a gyógynövények gyűjtésére s ha sikerül az érdeklődést felkeltetni és kedvet kelteni ezen hasznos és könnyű foglalkozáshoz, úgy értesítsék központunkat, hogy a gyűjtés, szárítás és értékesítés módzataira vonatkozólag részletes tájékoztatásainkat megadhassuk.

A központ közleményei.

Fontos figyelmeztetés a postán történő átutalásokra vonatkozólag. A nagyváradi transitó raktárunk körzetébe tartozó szövetkezeteinket a raktár értesítése alapján felhívjuk, hogy raktárunkhoz posta útján történő lefizetéseket nem pénzes utalványon utalják át hanem *pénzes levélben küldjék be*, mert az utalványok kifizetése rendkívül késedelmesen történik s így raktárunk nem juthat kellő időben hozzá a szövetkezet által beküldött összeghez. — *Ennélfogva szerezzenek be a szövetkezetek kellő mennyiségű pénzes borítékot raktárunkból s a jövőben a postán történő lefizetéseket kizárólag pénzes levél útján eszközöljék.* A lefizetések egyéb módzatai, így szöv. megbízott által történő lefizetés, valamiut az ellenőreink incassálása folytán történő lefizetések érvényben maradnak. Kérjük az illetékes szövetkezeteket, hogy ezen felhívásunkra figyelmet fordítsanak és azt tartsák is be, hogy elkerülhető legyen a posta késedelmes kifizetése folytán előállható kamat veszteség.

Az üres hordók kezelése. Károsan kell tapasztaljuk, hogy a kordók kezelése nem történik azzal a gondossággal, mint azt többszöri kérelmünk és felhívásunk alapján elvárhatnánk. Ez alkalommal ismételtelen a szövetkezeti ügyvezetőkhöz fordulunk kérve, hogy a szövetkezeteknél levő hordóink helyes kezelését szigorúan ellenőrizzék. E célból a hordók szak szerű kezelésére vonatkozólag közölni kívánjuk azon két fő szempontot, melyeknek be-

tartása mellett kiküszöbölhető a hordók nagy mérvű rongálása és pusztulása.

Ezen szempontok:

1. A nélkülözhető üres edények azonnali visszaszállítása raktárainkhoz.

2. Az edények szakszerű tisztántartása.

A hordóknak azonnali visszaküldése a szövetkezet érdeke, mert a betétösszeg utáni kamatot megtakarítja, de érdeke központunknak is, mert kevesebb hordóval és értékkel nagyobb teljesítményt produkálhat.

Az edények szakszerű tisztántartása alatt értjük, hogy a szeszes vashordók kiürítés után lezárva, mindén mosás mellőzésével beszállítandók, melyeket kizárólag nyers szesszel szabad kiöblögetni, mert a vízzel való kimosás után rozsdá képződik és a hordó szesz szállításra alkalmatlanná válik. Tekintettel arra, hogy szövetkezeink nyers szesszel nem rendelkeznek, így annak kezelését kizárólag csak központunk teljesítheti.

Boros hordók kezelésénél már a hordó megnyitásakor figyelemmel kell lenni arra, hogy hosszabb ideig a bor megkezdve ne legyen, hanem kisebb edénybe, vagy üvegekbe lehetőleg azonnal lefejtés alá kerüljön. E két célt is szolgál:

1. A bor egészségesen és tisztán megmarad.

2. A hordó, a virág, ecet és egyéb penészgombáktól mentes lesz.

A hordó lefejtés után kiforrázandó, tisztán kimosandó, kiszikkadás után pedig hl.-ként 4 gr. kénnel kénezendő, mely havoként ismétlendő. Az ily módon kezelt hordó mentes lesz a penészesedéstől. Ennek szem előtt tartása azért fontos, mert a penészes és tisztátalan hordókat raktáraink nem vehetik vissza.

Pálinkás, puncs, likörös hordók kezelésénél hasonlóképpen járunk el. A vashordókat száraz és csukott helyen tartásuk, nehogy az időjárás, vagy egyéb behatás alatt ezek megrozsdásodjanak. A fahordók beraktározása lehetőleg kevéssé nyirkos pincébe, ászokfára történjen.

Egyben ez alkalommal is megjegyezzük, hogyha hordóinkat más folyadékok tartására használnák fel (benzin, kőolaj, ecet) úgy azokat vissza nem vesszük és egész betéti összegben az illető szövetkezet terhére leszünk kénytelenek elszámolni.

Ismételten kérjük az ügyvezetőket, hogy a közös érdek szem előtt tartása mellett odahatni sziveskedjenek, miszerint hordóink, edényeink szakszerűen kezeltessenek és a lehetőséghez képest gyorsan visszaküldessenek raktárainkhoz.

A tordai törvényszék területéhez tartozó alsójárai, alsószentmihályi, felvinczi, harasztosi, kercedi, kövendi, marosludasi, sínfalvai, székelykocsárdi, tordauri, tordai, toroczkószentgyörgyi, várfalvai, aranyoségerbegyi, aranyosmohácsi, toroczkói és mezőméhesi szövetkezeinket felkérjük, hogy jövőben a tordai törvényszék által nekik kikézbéstitendő, meghirdetésre kötelezett törvényszéki végzéseket ne tétessék közé az „Ardealul Juridic” című hivatalos lapban, miután a végzések közzétételéről központunk fog gondoskodni és ez által a szövetkezetek részére a hirdetési díj lényegesen kisebb lesz.

„Tájékoztató az igazságügyi illetékről” cím alatt „Hangya” lapunk f. évi május hó 6-án kiadott 18. számában megjelent központi közleményünknek azon részét, amely a tagok névsorának, a tagok személyében történt változásnak, a közgyűlési jegyzőkönyveknek, mérlegeknek stb. iratoknak a törvényszékhez történő benyújtása esetén, ha a beadvány semmi más kérelmet nem tartalmaz, (pl. alagszabály-módosítás, igazgatósági tag bejegyzése stb.) 40.— Leu igazságügyi illetéknek készpénzben leendő be- küldésére hívja fel szövetkezeinket, a következőkben módosítjuk:

Ezen 40.— Leu igazságügyi illeték egyelőre nem fizetendő, illetve nem küldendő be szövetkezeink által a fenti iratok betérjesztése alkalmával a törvényszékekhez, miután több törvényszék arra az álláspontra helyezkedett, hogy az oly beadványok, jelentések és iratok után, amelyeket a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok a kereskedelmi törvény értelmében, időszakonként kötelesek a törvényszéknek előterjeszteni, nem fizetendő igazságügyi illeték.

Amennyiben valamelyik törvényszék ezen álláspontot nem tenné magáévá, fel fogja hívni a szövetkezeteket utólag a 40.— Leu lerovására s így joghátrány a szövetkezetre nem hárulhat.

Közleményünk többi részét ezen helyesbítés nem érinti.

Halalozás. Szomoruan vettük a hirt a Hangya ellenőri gárdája egyik legrégebbi tagjának Urbanek Lajos főellenőrnek hirtelen elhunytáról. Szövetkezeink visszaemlékezhetnek 7—8 évvel ezelőtt a szövetkezeteknél gyakran megfordult ambiciózus ellenőrré, ki munka szeretetével, a szövetkezeti eszme iránti rajongásával mintaképe volt az ellenőri gárdának. A szövetkezeti mozgalom egy derék harcosát vesztette el benne, ki fiatal korára való tekintettel a szövetkezeti eszmének még igen nagy szolgálá-

tokat tehetett volna. A közös ügyért dolgozó régi jó barátunk halála felett érzett ősziete részvétünket ezúton nyilvánítjuk és emlékét szeretettel őrizzük meg.

Szövetkezeti adományok. Örömmel számolunk be szövetkezeink nemes közérdekű adományairól: A *dálnoki* szövetkezet közgyűlése a református iskola javára 661.96 Leit, az *igazfalvai* szövetkezet közgyűlése a ref. egyház harangalap javára 317.08 Leit szavazott meg. A *datki* szövetkezet közgyűlése elhatározta, hogy a folyó iskolai évben is megveszi az iskolás gyermekek könyveit. A *borkándi* szövetkezet 50 Leit a gör. kath. templom alap és 50 Leit a róm. kath. templom alap javára, a *biharfélegyházai* szövetkezet 1371.71 Leit a községben építendő templom alap javára adományozott.

HIRDETÉSEK.

Biharsólyi fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 3-án d. u. 2 órakor a szöv. helyiségében rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24. §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. év június hó 10-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. Az 1922 év dec. 31-én a tagok száma 224, üzletrészeinek száma pedig 3056 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Biharsóly 1923. évi június hó 13. *Az igazgatóság.*

Gyapjui fogyasztási és értékesítő szövetkezet 1923. évi június hó 3-án d. u. 3 órakor a község házában 1922 évi rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében meghívotnak. Ha a közgyűlés a megjelenő tagok csekély száma miatt határozatképtelen lenne, úgy a közgyűlés 1923. év június hó 10-én fog megtartatni, mely tekintet nélkül a tagok számára, határozatképes lesz. Napirend: 1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása. 2. Zárszámadások megvizsgálása és felmentvény megadása. 3. Mérleg megállapítás. 4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés. 5. Az igazgatóság kiegészítése. 6. Felügyelő-bizottság választása. 7. Netaláni indítványok. 1922. év december 31-én a tagok száma 114, üzletrészeinek száma pedig 642 volt. A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolthelyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Gyapju 1923. május 10. *Az igazgatóság.*

A „Hangya” című melléklet szerkesztő:
DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED.

Kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
sz. E. C. E. ILLKÁR.

NE HASZNÁLJON MÁST CSAK AZ EREDETI
KIPRÓBÁLT GYÓGYHATÁSÚ
„HANGYA” SÓSBORSZESZT!